

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. directeur-generaal dhr. R.P. Lapperre
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum 22 september 2021

Geachte directeur generaal Dhr. R.P. Lapperre,

Met grote belangstelling hebben wij kennisgenomen van het rapport Omgevingsdiensten in beeld. Het rapport bevat interessante gegevens en aanbevelingen. Waar wij als Omgevingsdienst NL samen met onze leden, opdrachtgevers en eigenaren, VNG, IPO en Rijksoverheid mee verder kunnen. Het ondersteunt de omgevingsdiensten bij het aangaan van het onderlinge gesprek in ons streven naar continue verbetering van onze taakuitvoering ten behoeve van de lokale, regionale en landelijke leefomgeving.

Omgevingsdiensten in beeld

Wij zijn mening dat de foto van de individuele omgevingsdiensten waardevolle informatie bevat en onder meer een overall inzicht geeft in de basisinformatie van elke dienst. We merken daarbij op dat dit inzicht een eerste kwantitatief beeld is. Het zegt weinig over de kwaliteit van de uitvoering. Om die reden is een koppeling met de beleidscyclus en verdere verdieping noodzakelijk om te komen tot kwalitatieve conclusies die standhouden. De uitvoering van het vak en het beperken van milieuschade staat hierbij centraal.

Samen met SPPS en TG vinden wij verder dat het noodzakelijk is om de vraagstelling en definities aan te scherpen, zodat een nog zuiverdere vergelijking tussen de diensten mogelijk is. Als Omgevingsdienst NL zijn we bereid hier verder handen en voeten aan te geven.

Kwaliteit VTH-uitvoering centraal

Omgevingsdienst NL staat achter de conclusie en aanbeveling dat niet expliciet gefocust moet worden op de schaalgrootte van een individuele omgevingsdienst. De geleverde kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken hoort centraal te staan. Het voldoen aan de kwaliteitscriteria als omgevingsdienst, al dan niet in een geborgde samenwerking tussen diensten, spreekt daarbij voor zich. Overigens merken wij op dat deze kwaliteitseis ook geldt voor de VTH-taken die gemeenten en provincies niet hebben ondergebracht bij een omgevingsdienst. Door het landelijk verbeteren van de gehele VTH-uitvoering zorgen we met elkaar voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Om aan de kwaliteitscriteria te voldoen ligt ten grondslag dat medewerkers over de juiste kennis en expertise beschikken. Omgevingsdienst NL zal daarin stimulerend en

faciliterend optreden naar onze leden door middel van onze Opleidingsacademie en ons landelijke Kennisnet.

Maatwerk en prioriteitstelling

Omgevingsdienst NL stelt naar tevredenheid vast dat in het rapport benoemd wordt dat er ruimte moet zijn voor zowel regionaal als landelijk maatwerk en prioriteitstelling. We signaleren wel dat dit op gespannen voet kan staan met het in het rapport genoemde streven naar een landelijke uniformiteit. Omgevingsdienst NL ziet kansen om een bijdrage te leveren aan het verder ontwikkelen van een risicomodel, dat door de individuele omgevingsdiensten gebruikt kan worden bij het stellen van prioriteiten.

Verbetermaatregelen

Het is goed om regelmatig te onderzoeken of aanbevolen verbetermaatregelen zijn geïmplementeerd. Een tweejaarlijkse onderzoeksfrequentie lijkt ons echter te hoog om vast te kunnen stellen of deze maatregelen ook het gewenste effect hebben.

Omgevingsdienst NL pleit dan ook om een frequentie van eens in de vier jaar aan te houden. Het kan een onderdeel zijn van het in te voeren instrument visitatie. Deze visitatie kan naast de - al een aantal jaren toegepaste methode van - Collegiale Toets (CT) voor Toezicht en Handhavingstaken en het Platform Overheid en Kwaliteit Bodembeheer (POKB) voor bodem een bijdrage leveren aan ons kwaliteitsstreven. Omgevingsdienst NL is zeer bereid om het instrument van visitatie – samen met onze partners - verder te ontwikkelen en de toepassing daarvan in samenhang met de CT en POKB te faciliteren en regisseren.

Maatschappelijke opgaven

Terecht wordt in het rapport opgemerkt dat er in het domein van de leefomgeving grote opgaven en uitdagingen op gemeenten en provincies afkomen. Op basis van onze kennis en expertise kunnen de omgevingsdiensten een belangrijke bijdrage leveren aan het ontwikkelen van nieuwe wetgeving, beleid en uitvoeringsinstrumenten.

Omgevingsdienst NL wil de vakinhoudelijke inzet hiervan coördineren en kan als aanspreekpunt fungeren naar IPO, VNG, Rijksoverheid en eventuele andere partners, zoals kennisinstituten en onderwijsinstellingen.

Ook de stijgende behoefte aan data over de staat van de leefomgeving herkennen we. Verschillende omgevingsdiensten zetten daar al stappen in met hun partners en het gebruik van landelijke informatiesystemen wordt steeds belangrijker. Deze ontwikkelingen hebben baat bij goede samenwerking, waarin wij bijdragen.

Financiële middelen

Om bovengenoemde rollen als Omgevingsdienst NL professioneel uit te kunnen voeren zijn extra financiële middelen noodzakelijk. Het afgelopen jaar is de ledenbijdrage al verhoogd om de professionaliseringslag van Omgevingsdienst NL mogelijk te maken. Dit is echter onvoldoende om de noodzakelijke inspanningen van Omgevingsdienst NL te realiseren. De individuele omgevingsdiensten zijn echter, mede gelet op de schaarse

budgetten bij de gemeenten en provincies, in onvoldoende mate bij machte om nogmaals hun bijdrage te verhogen. We zijn verheugd dat in het rapport wordt geadviseerd aan het rijk om een financiële bijdrage te leveren aan de vereniging Omgevingsdienst NL om ons in staat te stellen onze faciliterende en in sommige situaties coördinerende/regisserende rol te vervullen. Wij zullen daartoe een concreet voorstel indienen bij het Ministerie I&W.

Namens het bestuur van Omgevingsdienst NL,

Met vriendelijke groet,

Dhr. P.J. van Zanten
(Bestuursvoorzitter Omgevingsdienst NL)